

[Helle Degn]

Citat fra folketingets forhandlinger den 25. maj 1978, sp. 11073.

Allerede nu må vi andre konkludere, at de overhovedet ikke repræsentative udvalg, ministeren har omgivet sig med, nærmest repræsenterer en luftart: gas. Jeg skal ikke på nogen måde med det, jeg har sagt, bestride ministerens legale ret til at omgive sig med disse venner.

Det næste problem består for vores ungdomsgeneration i, at ud over, at ministeren kun repræsenterer ministeren, kan han umuligt repræsentere de øvrige forligspartier og de radikale. Disse partier er vel enige med os i, at ønsket om en bred parlamentarisk dækning omkring uddannelsesindholdet er fundamentalt vigtigt. Derfor nytter det ikke, at ministeren ønsker en ungdomsgeneration, som har været holdt strengt til kongerækker eller et indsnævret fagsyn, for det er jo det mål, som Pædagogisk Manifest giver udtryk for, og som ministeren offentligt erkender sig enig i.

Vi mener, at både samfundet som helhed, den enkelte unge og arbejdsmarkedet er dårligt tjent med denne åndsfor snævring.

Der er i denne redegørelse som i hele det ideologiske felttog, ministeren fører sig frem med, en udpræget øredøvende mangel på for det første forslag, for det andet perspektiv, for det tredje sammenhæng og for det fjerde konsekvens. For os er det klart, at en liberal ideologi ikke både kan give fri adgang og planlægge. Fri adgang til uddannelse, proklamerer ministeren, ikke kun ved sin tiltræden som minister, men også i denne redegørelse. Det lyder jo flot. Hvem ville ikke gerne have det? Spaltepladsen i interview efter interview, i udtalelse efter udtalelse er imidlertid siden brugt til i bisætninger at nævne alle de forbehold, som gør denne frihed til en utopi.

Ministeren nævner selv i redegørelsen følgende argumenter: beskæftigelsesudsigterne kan umuligt give den frie adgang, lokale mangel kan umuliggøre den frie adgang, adgangskriterierne kan umuliggøre den frie adgang, og de økonomiske rammer, som regeringen selv stiller op, kan kun umuliggøre den frie adgang.

Og vil regeringen så gøre noget reelt for at give alle plads? Nej, man vil overveje, undersøge og vurdere, om det nu også skulle være nødvendigt.

Ja men får de unge så nu og her noget ud af det, ministeren tilbyder: fri adgang til uddannelse? Nej. Redegørelsen rummer intet svar. Det kunne måske tænkes, at ministeren vil give os det i dag. Intet fagblad, ingen avis og intet ugeblad har hidtil formået at fravriste ham blot den mindste antydning af et svar. Tværtimod.

Ungdomsgaranti til de unge vil man ikke selv fremsætte forslag om. Socialdemokratiet har bemærket den meget ringe interesse for den del af ungdomsgenerationen, som ikke lige søger gymnasievejen og vore universiteter. På deres vegne er ambitionsniveauet lavt. De må ud i det praktiske, i de job, som ikke er der nu, og som de fremover vil få endnu sværere ved at få.

I debatten ved regeringens tiltrædelse svarede både statsministeren og undervisningsministeren ja til en uddannelsesgaranti, det ville regeringen tilbyde, hvorefter vi alle ventede spændt på denne redegørelse.

Fandt man så efter gentagen og nøje gennemlæsning noget konkret forslag eller tilbud? Nej. Magtesløsheden over for problemernes kompleksitet finder man i rigeligt mål. Lad mig blot nævne de unges økonomiske vilkår. De skal ikke forbedres. Det løfte ligger i hvert tilfælde i redegørelsen.

Som udgangspunkt havde regeringen end ikke, at den ville vurdere forsøgene med ungdomsgarantien. Først efter politisk enighed her i folketinget føler man sig nødsaget til at se på ungdomsgarantiordningerne. Løftet om strammere adgangskrav og forpraktik i f. eks. pædagogiske og sociale fag ligger også i redegørelsen – flere flaskehalse, mere dobbeltuddannelse, som budgetdepartementet jo allerede har vist os at vi har for meget af.

Hvad er regeringens forslag? Det er udbygning med forpraktikpladser og korterevarende småkurser, skattefinansierede. Vi mener, hr. minister, at det er den forkerte vej.

Man fastholder og postulerer det hensigtsmæssige i at køre med både EFG og mesterlæreuddannelse parallelt, på trods af at alle, inklusive de store organisationer på arbejdsmarkedet, klart giver udtryk for det uhenigtsmæssige i denne situation. Vi vil gerne samarbejde om afskaffelse af dobbeltuddannelsesforløbet. For at den enkelte unge skal kunne træffe reelle valg af uddannelse og placering på arbejdsmarkedet, forudsættes også en grundig og fyldestgørende vejled-